रयत शिक्षण संस्थेचे,

राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज कोल्हापूर

बी. ए.-२ सेमिस्टर - ४ पूर्व परीक्षा मार्च -२०२०

भूगोल पेपर -V सागरशास्त्र

वार व दिनांक: शुक्रवार २०.०३.२०२० एकूण गुण :७०

वेळ : ८ ते १०

सूचना : १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२. आवश्यक तेथे नकाशे व आकृत्या काढा.
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
४. नकाशा स्टेन्सील वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न १. खालील प्रश्नासाठी योग्य पर्याय निवडा. **१०**

१. उत्तर गोलार्धात जमिनीचे प्रमाण जास्त असल्याने त्याला ....म्हणतात ?

अ. भू-गोलार्ध ब. जलगोलार्ध क. उत्तर भूगोलार्ध ड. उष्ण कटिबंध गोलार्ध

२. उत्तर ध्रुवीय प्रदेश ....महासागराने वेढलेला आहे ?

अ. आर्क्टिक ब. अंटार्क्टिका क. पॅासिफिक ड. किल

३. मृदावरणाची सरासरी उंची ....मीटर आहे ?

अ. ८४० ब. ८५० क. ८६० ड. ८७०

४. दक्षिण गोलार्धात ....प्रमाण जास्त असल्याने त्याला जलगोलार्ध म्हणतात ?

अ. भूभागाचे ब. पाण्याचे क. भूखंडाचे ड. जमिनीचे

५. पृथ्वीच्या एकूण क्षेत्रापैकी ....% भाग पाण्याने व्यापलेला आहे ?

अ. ७१ % ब. २/३ % क. २९ % ड. ३० %

६. सागरजलात खोलीनुसार पाण्याचे तापमान ....?

अ. समान असते ब. घटते क. वाढते ड. स्थिर असते

७. पृथ्वीवर विषुववृत्ताकडून ध्रुवाकडे जाताना सागरजलाचे तापमान ....

अ. समान होते ब. कमी कमी होते क. वाढते ड. तीव्र होते

८. सागरजलात सर्वात जास्त ....या क्षाराचे प्रमाण असते ?

अ. कॅाल्शिअम कार्बोनेट ब. मेग्नेशीअम सल्फेट क. सोडीअम क्लोराईड ड. मेग्नेशीअम ब्रोमाईड

९. भारतात ....येथे सागर संशोधन संस्था आहे ?

अ. दिल्ली ब. भोपाळ क. पणजी ड. पुणे

१०. खालीलपैकी ....या सागराची क्षारता सर्वाधिक आहे ?

अ. मृत समुद्र ब. किल समुद्र क. भूमध्य समुद्र ड. तांबडा समुद्र

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. २०

अ. सागरशास्त्र म्हणजे काय ? सागरशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

सागरजलाची क्षारता म्हणजे काय ? सागरजलाच्या क्षारतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

ब. समुद्रप्रवाहाची व्याख्या देवून अटलांटिक व पेसीफिक महासागराचे समुद्रप्रवाह स्पष्ट करा. २०

किंवा

सागरी निक्षेप म्हणजे काय? सागरी निक्षेपाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ . टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) २०

अ. सागरशास्त्राचे महत्व

आ. सागरजलाच्या तापमानावर परिणाम करणारे घटक

इ. सागरी साधनसंपत्ती

ई. सागरी प्रदूषणाची कारणे

उ. क्षेत्रोन्नती आलेख

ऊ. समक्षार रेषा

****